

Zie je die vrouw daar?

Dat is mijn buurvrouw, mijn turntrainer, mijn dokter, mijn kleindochter, mijn favoriete kinderboekenschrijfster, een sopraan in ons koor, mijn beste vriendin, mijn moeder, die heeft bij mij in de klas gezeten, kan lekker koken, is altijd even vriendelijk. En dan gaat het niet eens over uiterlijke kenmerken.

Het gaat allemaal over dezelfde vrouw.

Al die uitspraken kunnen waar zijn. Geen enkele beschrijving is volledig.

Zelfs alle beschrijvingen bij elkaar geven nog geen compleet beeld.

Zo moeten wij ook onze "kennis" van God zien, hoeveel woorden wij ook aan hem of haar wijden, we kunnen nooit een volledig beeld krijgen.

De **Drie-eenheid** is in dit licht bezien, helemaal niet zo vreemd: God als **Vader, Zoon** en **Heilige Geest**. Drie deelbeschrijvingen van dezelfde 'persoon'. Daar moeten we het mee doen.

Taal en wereldbeeld

Ons denken en wereldbeeld wordt beperkt door de taal. Soms hebben we er geen woorden voor ... Woorden schieten tekort.

Onze taal is al een andere dan 'de' Bijbelse taal. De verhalen uit het Oude Testament zijn generaties lang alleen maar mondeling overgeleverd en tenslotte op verschillende tijdstippen opgetekend. Opgeschreven en (soms met fouten) overgeschreven in de begripswereld van die tijd:

- De aarde is plat en het middelpunt van het heelal. De zon draait over de aarde heen: dat kun je toch zelf elke dag weer zien! Sterren geen idee....
- Een agrarische en patriarchale samenleving. Slaven waren niet ongewoon.
- De woestijn was een bekende omgeving.

Dit beeld is eeuwenlang gangbaar geweest. En vaak genoeg heeft het kerkelijk gezag nieuwe ideeën verketterd. Uit angst de eigen gezagspositie te verliezen?

Stelt u zich eens voor dat de Thora zou beginnen met een opsomming van de evolutie: beginnend bij organische verbindingen, éencelligen, plantaardig en dierlijk leven in het water, overgegaan naar landdieren, aanpassing aan de omgeving en als hoogte- (en eind-?)punt: **De Mens**. Kortom: erfelijke (bijv. ecologische) adaptaties van morfologische structuren, zoals de wetenschap het nu noemt.

Men zou het niet begrepen hebben en als wartaal hebben verworpen. Laat staan dat het opgeschreven zou zijn. *Dan nog liever een slang die kon praten.*

De mens heeft toch al de neiging de wereld om zich heen te beschouwen als menselijk. Dieren, maar ook dingen krijgen menselijke eigenschappen toegedicht, denk aan fabels (*De Vos Reinaert*), de Fabeltjeskrant, sprookjes. Denk ook aan *Animal Farm* (Orwell). De *menselijke maat*. Dit wordt *antropomorf* genoemd, naar *anthropos* = mens. Antropologie, antroposofie, filantroop en misantroop.

Kijk niet alleen naar hoe de mens dieren ziet en hun gedrag interpreteert.

Ook de schrijvers van science-fiction doen niet anders. Kijk maar eens naar SF-films en series. Vreemde wezens – ver in het heelal – zien eruit als mensen: hoofd, twee ogen, romp, ledematen. En het meest verwonderlijke: zelfs in de verste uithoeken van het universum blijken ze Engels te spreken.

Makkelijk zat, toch.

Wij kunnen ons niet losmaken van taal, hoe gebrekkig ook. **We denken in taal.**

Eénduidig is de taal allerminst: denk aan woorden als *slopen - sla - pakken - vroeg*. Dan komt er nog eens **vertaling** bij en vooral het Oude Testament was in een volslagen ander schrift geschreven. Het Nieuwe Testament is in het (oud-)Grieks overgeleverd. Jezus heeft zeker geen Grieks gesproken en evenmin Latijn, dat de taal van de Romeinse overheersers was. Hebreeuws en Aramees waren gangbaar.

Er zijn geen eigentijdse verslagen van Jezus' leven. Journalisten waren er nog niet. Er zaten vele jaren van mondelinge overlevering en herinneringen tussen, voordat de eerste evangeliën opgetekend werden.

En die zijn veel later vertaald. Vaak nog met een taal er tussen in: de Vulgaat in het volkslatijn (rond 400 na Chr.), de Septuagint (Tennach), de vertaling door Luther e.a. in 1522 – 1545. De boekdrukkunst heeft veel bijgedragen aan de verspreiding van de Bijbel en aan de ontwikkeling van de Nederlandse taal.

Maar, zoals u weet, verandert de taal voortdurend. Het valt niet mee bijv. de oorspronkelijke *Statenvertaling* te lezen.

We zijn dus in zekere mate beperkt door de taal, die mede ons begrip van de wereld en Gods schepping probeert te vatten.

Ook beperkingen in begrip van tijd en ruimte

De mens heeft één ding gemeen met God. **Onze geest**. Ons lichaam is strikt beperkt in tijd en ruimte. Maar onze geest niet. We kunnen zonder een lange reis te hoeven ondernemen van de ene seconde op de andere overspringen van heden naar verleden en van ons eigen huis naar een vakantiebestemming of familiebezoek ver weg.

Terwijl afstanden, zeker op kosmische schaal, onvoorstelbaar groot zijn.

De aarde draait rondjes om de zon, maar het licht van de zon bereikt de aarde pas na ruim 8 minuten. De aarde draait in ruim 365 dagen rond de zon: 1 jaar. In ons zonnestelsel draaien nog wat planeten, ook rond de zon.

Mercurius en Venus, staan dicht bij de zon en kunnen dus kleinere en snellere rondjes maken. Mercurius in 88 dagen, Venus in ongeveer 225 dagen. Jupiter, een joekel van 318 keer de massa van de aarde, doet bijna 12 jaar over zijn rondgang. Saturnus heeft een omlooptijd van 29,5 jaar. Uranus 84 jaar, Neptunus bijna 165 jaar. Het licht van de zon bereikt Neptunus pas na een dikke 4 uur.

Dit gaat dan nog alleen maar over 'ons' zonnestelsel. Dat maakt deel uit van de Melkweg met 200 à 400 miljard sterren, die op hun beurt slechts een klein deel van het heelal in beslag nemen. Onvoorstelbaar! Er zijn meer sterren (vastgesteld) dan zandkorrels op aarde. En alles beweegt met enorme snelheden. Onze zon bijv. met 250 km per seconde en wij vliegen gewoon mee, terwijl de aarde om de zon cirkelt en ook nog eens om zijn as draait (in 24 uur). We hoeven daar gelukkig niet wakker van te liggen.

Ruimte, tijd en zwaartekracht zijn met elkaar verbonden en de theorieën (quantumtheorie bijv.) die de raadselachtigheid 'verhelderen', roepen ook steeds meer vragen op, rekenen met 4 of 5 dimensies is al gemeengoed geworden. Het begrip 'continuüm' wordt herzien en dan blijkt men ineens met subatomaire fysica bezig te moeten zijn. In het heelal zijn quasars, pulsars, zwarte gaten, donkere materie, donkere energie, hele sterrenstelsels vliegen met enorme snelheden.

Is er leven elders in het heelal? Een veelgestelde vraag, maar enig bewijs is er nog niet. Voor het (christelijk) geloof zal het een forse exercitie vragen. **God als Schepper van alles**, is dan ook **de Schepper van dat leven**. Zijn wij mensen dan de enigen die God (een beetje) kennen? Of kunnen wij leren van 'die anderen'. Ze zullen wel geen Engels praten, denk ik.

Toch probeert men door uitzendingen, luisterposten (radiotelescopen) en observaties in contact te komen. Er zijn ruimtesondes het heelal ingestuurd met 'boodschappen van de aarde'. Volgende week of over 58 duizend jaar weten we misschien meer.

Waarom dit alles?

Wij mensen hebben het vermogen (gekregen) over alles na te denken, alles te onderzoeken en aan te wenden. Dagelijks wordt onze kennis vergroot. Wat wij in onze generatie aan veranderingen hebben meegemaakt, is nog niet eerder in de historie vertoond. Kennis en nieuws verspreidt zich in luttele seconden over de hele aarde. Computerrobots kunnen inmiddels scripties schrijven; het menselijk leven wordt geholpen (hopen we) door geautomatiseerde medische diagnoses, simulators, sensoren. Op allerlei gebieden worden vorderingen gemaakt, die ons leven mede bepa-

len. Er blijven voorlopig zorgen genoeg over de toekomst, want *zijn we wel overal goed bezig?* Is kortzichtigheid een deugd of levensgevaarlijk?

Tot slot

Als we naar de boodschap van de Bijbel luisteren, waarin **liefde** de boventoon voert, zouden we alles tegen de meetlat van de liefde moeten leggen. We zien dan dat mensen beperkt zijn in tijd en plaats, maar dat de Eeuwige dat niet is. Dat zou ons 'klein' moeten maken, niet kruiperig onderdanig of lethargisch,

maar gesterkt door het geloof dat God ons als zijn/haar kinderen ziet en liefheeft. Daar kan geen relativiteitstheorie tegenop. We moeten het doen met de taal die we hebben, met de plaats waar we zijn en met de tijd die we leven. **God weet dat**; hij/zij heeft dat zo gewild en door Jezus op menselijke wijze duidelijk gemaakt. En **die liefde van God mag ons niet kortzichtig of egoïstisch maken**. De geest die wij gekregen hebben, mogen en moeten we **gebruiken voor elkaar**: de *bezieling* van de Heilige Geest. Vrome woorden? We hebben geen andere. Amen

Naam	Diameter km	Afstand tot de Zon km	Massa t.o.v. de aarde	Omlooptijd dagen	Omlooptijd jaar
Zon	1.392.000	-	332.946	-	-
Mercurius	4.880	57.910.000	0,1	87,9691	0,240846
Venus	12.104	108.208.930	0,9	224,701	0,615198
Aarde	12.756	149.597.870	1	365,256363004	1
Mars	6.794	227.936.640	0,1	686,971	1,88082
Jupiter	142.984	778.412.010	318	4.332,59	11,862
Saturnus	120.536	1.426.725.400	95	10.759,22	29,4571
Uranus	51.118	2.870.972.200	15	30.688,5	84,0205
Neptunus	49.572	4.498.252.900	17	60.182	164,8

Maan 3.476 (op 1,28 lichtseconden) 0,012346

gaat per jaar 4 cm verder van de Aarde af. Afstand tot de aarde gemiddeld 384.450 km en gaat langzamer om de aarde draaien.